

Terveydenhuollossa tarvitaan bioanalyttikoiden asiantuntijuutta Julkaistu Turun Sanomissa 18.3.2023

Julkisen alan eläkevakuuttajan [Kevan 1.3](#) julkaisema selvitys työvoiman tarjonnan tilasta ja ennusteesta kertoo karua kieltä hoitoalan työntekijäpulasta. Kahden vuoden aikana hoitajapula on pahentunut merkittävästi ja helpotusta ei näytä tulevan seuraavaan kymmeneen vuoteen. Myös pula bioanalyttikoista on kasvanut voimakkaasti.

Bioanalyttikot ovat kliinisen laboratoriotyön korkeakoulutettuja ammattilaisia, jotka tuntevat koko laboratoriotutkimusprosessin näytteenottoon valmistautumisesta tulosten luotettavuuden arviointiin ja ilmoittamisesta hoitavaan yksikköön. Noin 70 prosenttia hoitopäätöksistä perustuu laboratoriotutkimuksiin. Luotettavat diagnostiset palvelut ovat keskiössä potilaan sujuvan hoitoketjun onnistumisessa ja siksi bioanalyttikoita voidaan pitää terveydenhuollon kivijalkana.

Diagnostisten alojen kasvu on asiantuntija-arvioiden mukaan noin 6-7 % nopeampaa määrällisesti kuin muilla terveydenhuoltoalan toiminnoilla. Bioanalyttikoiden osalta alan vaihtajien määrä on voimakkaasti kasvanut, joten todellisuudessa bioanalyttikopulan ennuste on jopa Kevan selvityksessä esitettyä huonompi. Erityinen huoli liittyy siihen, että alaa vaihdetaan pian valmistumisen jälkeen. Kevan ennuste ei huomioi myöskään väestödemokratiasta johtuvaa palveluntarpeen lisääntymistä.

Voimakkaassa kasvussa oleva toimiala tarvitsee tulevina vuosina enenevässä määrin työvoimaa sekä syvempää substanssiosaamista. Bioanalyttikon työ vaatii erityistä tarkkuutta ja osaamista, jota ei muiden terveydenhuollon ammattilaisten koulutukseen sisälly.

Virheet laboratoriotyössä voivat olla pahimmillaan kohtalokkaita ja aiheuttaa turhia kustannuksia. Esimerkkinä tästä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen [14.3 tiedottama](#) hoitovirhe, jossa lähihoitaja oli ottanut sormenpäänäytteitä likaisella neulalla. On tärkeää, että bioanalyttikoiden osaamista ja ammattitaitoa hyödynnetään nykyistä enemmän terveydenhuollossa vastaavanlaisten tilanteiden välttämiseksi.

Luotettavien diagnostisten palveluiden turvaaminen edellyttää ratkaisuja, jotka varmistavat bioanalyttikoiden riittävyyden pitkäjänteisesti. Ehdotamme, että työnantajat, oppilaitokset ja työmarkkinatoimijat yhteistyössä etsivät keinoja, kuinka bioanalyttikon työtä voisi kehittää pitovoiman parantamiseksi. Esitämme, että organisaatiot kehittäisivät palkkauksen kannustavuutta. Monille koronavuosien aikainen työkuormitus on ollut raskas ja työkykyjohtamiseen pitää panostaa.

On tärkeää, että terveydenhuollon ammattilaiset kokevat työnsä tärkeäksi ja arvostetuksi. Terveydenhuollossa on kaikkien ammattilaisten hyvä kiinnittää huomiota omaan toimintaan sekä siihen, miten omaa työtään sanoittaa. Jokaisen tulisi omalla toiminnallaan pyrkiä siihen, että myös muilla on hyvä olla töissä.

Hyvä työilmapiiri on keskeisessä roolissa, kun haluamme tehdä terveydenhuollosta houkuttelevan ja innostavan työskentely-ympäristön. Hyvä johtaminen, alaistaidot ja kollegiaalisuus ovat avainasemassa alan veto- ja pitovoiman kehitystyössä.

Sina Nordman, puheenjohtaja, Uudenmaan Bioanalyttikot ry
Jenni Kalliomäki, puheenjohtaja, Suomen Bioanalyttikoliitto ry
Kati Immonen, hallituksen jäsen, Suomen Bioanalyttikoliitto ry